

ПИТАННЯ ЦИВІЛЬНОГО, ГОСПОДАРСЬКОГО ТА ТРУДОВОГО ПРАВА

УДК 347.2/3

ЄВРОПЕЙСЬКА ПРАВОЗАСТОСОВНА ПРАКТИКА ЩОДО ЗАХИСТУ ПЕРСОНАЛЬНИХ ДАНИХ

Гуйван Петро Дмитрович,
кандидат юридичних наук,
Заслужений юрист України, докторант
(Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого,
м. Харків, Україна)

Робота присвячена актуальному питанню визначеності та ефективності правозастосування у сфері охорони та захисту прав особи на недоторканість її персональних даних як елементу права на приватність. У праці досліджено європейські правові підходи щодо гарантування права особи на захист її персональних даних. Окрема увага приділена ефективним юридичним механізмам, які застосовуються європейськими правозастосовними органами у цій сфері. Проаналізована прецедентна практика Європейського суду з прав людини. Вивчені рішення цієї інституції як у сфері судового правотворення, так і стосовно суто захисної діяльності. Встановлено, що судова практика міжнародних інституцій, зокрема ЄСПЛ, з огляду на відсутність у національному законодавстві належної регламентації охоронно-правового механізму захисту персональних даних в окремих сферах їхнього обороту та належно напрацьованого правозастосовного інструментарію має визначальне значення для встановлення критеріїв належної поведінки учасників відносин. Адже в судових актах конкретизується та деталізується зміст нормативних приписів у конкретному відношенні в площині «володілець персональних даних – суб'єкт цих даних». Прецедентний вердикт має значення не лише для учасників спору, він є визначальним для подальшого конструювання своїх взаємин в усіх державах – членах міжнародної угоди.

У роботі вивчено порядок практичного застосування європейськими судовими установами принципів охорони права на приватність, у тому числі шляхом тлумачення чи конкретизації правових приписів. Детально розглянуто на конкретних прикладах такі основоположні принципи європейського законодавства, як чіткість і законність цілей для збору і обробки персональних даних, точна відповідність обсягу запитуваних персональних даних цілям їх використання, зберігання персональних даних не більше необхідного часу.

Серйозна увага в статті приділена так званому суддівському правотворенню, коли, вирішуючи конкретний спір, правозастосовний орган, коментуючи та адаптуючи певний акт до ситуації, яка розглядається, встановлює правила майбутньої поведінки учасників таких відносин, фактично здійснивши нормативну діяльність. Наголошено на необхідності більш широкої реалізації такої функції судочинства у національній правовій системі України.

Ключові слова: персональні дані, захист приватності, конфіденційність.

**EUROPEAN LAW ENFORCEMENT PRACTICE
ON THE PROTECTION OF PERSONAL DATA**

Guyvan Petro Dmytrovych,
candidate lawyer Sciences,
Honored Lawyer of Ukraine, doctoral
student (Yaroslav Mudru National Law
University, Kharkiv, Ukraine)

The work is devoted to the topical issue of the certainty and effectiveness of law enforcement in the field of the protection and defense of human rights on the inviolability of his personal data as an element of the right to privacy. In this work, European legal approaches to ensure the human right to protect his personal data are examined. Particular attention is paid to effective legal mechanisms that are applied by European law enforcement agencies in this field. The case-law of the European Court of Human Rights has been analyzed. The decisions of this institute were studied both in the field of judicial lawmaking and in the part of purely protective activity.

It has been established that the jurisprudence of international organizations, and in particular the ECtHR, given the lack of proper regulation in the national legislation of the protective and legal mechanism for the protection of personal data in certain areas of their turnover and properly developed enforcement tools, is crucial for establishing the criteria for proper behavior of participants in relations. Because in judicial acts the content of regulatory prescriptions in each separate relation is specified and detailed in the plane of the owner of personal data – the subject of this data. After all, the precedent verdict is important not only for the participants in the dispute, it is crucial for the further construction of their relations in all states - members of an international agreement.

The paper studies the practical application of the principles of the protection of the right to privacy by European judicial institutions, including by interpreting or specifying legal regulations. The basic principles of European legislation, such as clarity and legitimacy of goals for collecting and processing personal data, the exact correspondence of the volume of requested personal data to the goals of their use, the storage of personal data no longer than necessary, are considered in detail with specific examples.

Serious attention is paid in the article to the so-called judicial law-making, cord, resolving a specific dispute, law-enforcement body, commenting and adapting a specific act to the situation in question, sets the rules for the future behavior of participants in such relations, actually carrying out regulatory activities. The need for a broader implementation of a similar function of legal proceedings in the national legal system of Ukraine is noted.

Key words: personal data, privacy protection, confidentiality.

Нинішній етап розвитку інформаційних технологій, пов'язаний зі стрімким удосконаленням відповідних технологій. створенням і ускладненням нових інформаційних систем і баз даних, характеризується значним зростанням обороту інформації про особу, у тому числі таку, що має конфіденційний характер персональних даних. Такий стан речей супроводжується появою нових ризиків та загроз інформаційній безпеці людини, суспільства і держави, породжує необхідність оперативного реагування на такі загрози. Особливо актуальними стають питання забезпечення безпеки персональних даних під час їх обробки в інформаційних системах із використанням засобів автоматизації та без використання таких засобів. Це, своєю чергою, вимагає як постійного вдосконалення правового механізму захисту персональних даних у площині наукового напрацювання адекватних охоронно-правових механізмів, так і належного і справедливого нормотворення та правозастосування.

Належне юридичне врегулювання обороту персональних даних в усьому світі розглядається в контексті гарантування недоторканості права особи на приватність. Правовий захист інформаційного аспекту сфери приватного життя людини останнім часом набув глобального і всеохоплюючого характеру. В.П. Іванський справедливо зазначає, що розвиток інформаційних технологій призвів до формування принципово нових факторів, які приховують загрози для права особи на невтручання в її приватне життя. Адже з'явилася змога зберігати й обробляти інформацію, що використовується з метою управління державою і бізнесом не у знеособленій, а у персоніфікованій формі. Також даються взнаки прихований для свідомості людини характер накопичення, обробки, зберігання і передачі даних у комп'ютерах та поява особливо небезпечних інформаційних об'єктів із надвисокою концентрацією персоніфікованої інформації, як-от бази даних, банки даних, просторово-розподільчі інфосистеми. Таке лавинне зростання інформаційних потоків кидає серйозний виклик сутності права людини на приватний характер персональних даних. Питання захисту даних, у тому числі їх транскордонний вимір, торкається особи всюди – на роботі, у контактах із державними органами, придбанні товарів чи послуг, а також мандрівках [1, с. 156–157].

Українське законодавство в сфері регулювання обороту персональних даних та їхнього захисту залишається малорозробленим. Відсутній конкретний інструментарій опосередкування тих чи інших відносин, зокрема, щодо встановлення критеріїв законності обробки, надання доступу суб'єктові до конфіденційної інформації про нього, регламентування порядку та форми отримання згоди на обробку тощо. У площині захисту порушеного права людини на повагу до її персональних даних правові акти мають загальний та аморфний характер, що не дає змоги їх ефективно застосовувати. Внаслідок цього однозначна правозастосовна практика стосовно охорони і захисту персональних даних на національному рівні практично не напрацьована, вона визначається суперечливістю та упередженістю на користь володільців та розпорядників, особливо коли ті є державними органами. На ці та інші недоліки ще у 1997 р. вказував вищий орган конституційної юрисдикції України під час розгляду справи про порушення права людини на доступ до персональних даних. Конституційний Суд України встановив «наявність у нормативно-правовій базі в частині інформаційних правовідносин нечітко визначених, колізійних положень і прогалів, що негативно впливає на забезпечення конституційних прав і свобод людини і громадянина» [2]. На жаль, відтоді суттєвих практичних змін у коментованій сфері не спостерігається. Отже, велике значення для визначення напрямів подальшого демократичного розвитку української правової системи має надаватися аналізу міжнародного права та європейського правозастосування у цій сфері з огляду на те, що окремі такі акти та практика Європейського суду з прав людини належать до джерел національного права.

Питанням дієвості юридичних механізмів ефективного захисту персональних даних присвячені наукові дослідження таких вчених, як В. Ліпкан, Р. Калюжний, М. Бем, І. Городиський, М. де Сальвіа, А. Пазюк, Т. Костецька, А. Марущак, А. Тунік, І. Усенко, О. Кохановська та ін. Водночас зазначені праці переважно зосереджувалися на вивченні нормативно-правового європейського та світового матеріалу, призначеного для встановлення параметрів належної та необхідної поведінки у процесі обробки конфіденційних відомостей про особу, в тому числі і щодо законодавчо передбачених охоронно-правових заходів реагування на порушення. Однак судова практика міжнародних інституцій досліджувалася фрагментарно, хоча прецедентний характер судових рішень має не менше значення для встановлення критеріїв належної поведінки учасників відносин, адже в правозастосовних актах конкретизується та деталізується зміст нормативних приписів у конкретному значенні в площині «володілець персональних даних – суб'єкт цих даних». Причому прецедентний вердикт має значення не лише для учасників спору, він є визначальним для подальшого конструювання своїх взаємин в усіх державах – членах міжнародної угоди. Тож, метою цієї статті є детальне вивчення правових підходів європейських інституцій до регулювання питань захисту персональних даних і визначення на цій основі чеснот

і вад української правової системи та розроблення відповідних рекомендацій для її подальшого розвитку.

Юридичний інструментарій, що дає змогу чесно та демократично здійснювати збирання, обробку, поширення особистої інформації, прописаний у численних міжнародних актах на рівні конвенцій, декларацій та рекомендацій. Однак більшість цих документів у частині захисту порушеного права людини на повагу до її персональних даних не має розгорнутого характеру і лише декларує можливість та необхідність такого захисту. Міжнародна практика передбачає захист прав у разі їх порушення згідно із ч. 2 ст. 8 Європейської конвенції про захист прав людини й основоположних свобод. Практичне застосування принципів охорони права на приватність покликані здійснювати європейські судові установи, у тому числі і шляхом тлумачення чи конкретизації правових приписів.

Наприклад, одними з основних принципів європейського законодавства є чіткість і законність цілей для збору і обробки персональних даних, точна відповідність обсягу запитуваних персональних даних цілям їх використання, зберігання персональних даних не більше необхідного часу. Європейський Суд, розглядаючи справу «Мер і члени міської ради Роттердаму проти М.Е.Е. Ріджкбур» фактично надав тлумачення окремого положення Директиви 95/46/ЄС Європейського Парламенту і Ради «Про захист фізичних осіб при обробці персональних даних і про вільне переміщення таких даних» від 24 жовтня 1995 р. у цій частині. Суть спору полягала в тому, що у своєму листі від 26 жовтня 2005 р. пан Ріджкбур звернувся із проханням повідомити його про всі випадки, коли дані, що стосуються його, місцевими органами влади за два роки, що передували запиту, були розкриті третім особам. Він хотів би дізнатись особу (осіб) та зміст розкритих ними даних. Пан Ріджкбур, який переїхав до іншого муніципалітету, хотів би, зокрема, дізнатися, кому було повідомлено його колишню адресу. Рішеннями від 27 жовтня та 29 листопада 2005 р. колегія виконувала це прохання частково, повідомивши йому лише дані, що стосуються періоду, що передував одному року до його запиту. Національний суд задовольнив заяву, вважаючи, що обмеження права на інформацію про надання даних до року перед запитом, суперечить ст. 12 Директиви. Влада міста оскаржила це рішення. Вона, зокрема, стверджувала, що запитувана паном Ріджкбуром інформація не є персональними даними, які представляють відомості, що стосуються ідентифікованої фізичної особи і можуть зберігатися протягом тривалого часу.

Дослідивши обставини справи та доводи сторін, Суд постановив, що ст. 12 (а) Директиви Європейського Парламенту та Ради 95/46/ЄС від 24 жовтня 1995 р. про захист фізичних осіб стосовно обробки персональних даних та вільного переміщення таких даних вимагає від держав-членів забезпечити право доступу до інформації про одержувачів або категорій одержувачів особистих даних та про зміст даних, що розкриваються не лише нині, але й у минулому. Держави-члени мають встановити термін зберігання цієї інформації та забезпечити доступ до такої інформації, що являє собою справедливий баланс між, з одного боку, інтересом суб'єкта даних у захисті його приватності, зокрема шляхом здійснення його права обстоювати та вимагати судового розгляду, а з іншого – тягар збереження такої інформації покладається на контролера. Правила обмеження зберігання інформації про одержувачів або категорій одержувача особистих даних та про зміст даних, оприлюднених протягом одного року, і, відповідно, обмеження доступу до цієї інформації, тоді як основні дані зберігаються триваліший період часу, не являє собою справедливий баланс інтересів та зобов'язань, що розглядаються, якщо не можна довести, що тривале зберігання цієї інформації становитиме надмірне навантаження на контролера [3].

В іншому рішенні Європейський Суд прокоментував ст. 15 Директиви 2002/58/ЄС Європейського Парламенту і Ради ЄС стосовно обробки персональних даних та захисту конфіденційності у сфері електронних засобів зв'язку від 12 липня 2002 р. як таку, що виключає закріплення в національному законодавстві можливості доступу компетентних національних органів до збережених даних, коли, зокрема, для такого

доступу не потрібне попереднє схвалення суду або незалежного адміністративного органу. Проте ст. 15 (1) Директиви 2002/58 не перешкоджає державі-члену прийняти законодавство, що дозволяє як запобіжний захід цільове збереження даних про дорожній рух та місцезнаходження, з метою боротьби з серйозним злочином, за умови обмеження збереження даних щодо їх категорій, засобів впливу на зв'язок, зацікавлених осіб та періоду зберігання. Для цього національне законодавство має передбачити чіткі правила, що регулюють обсяг та застосування такої мети збереження даних та встановлюють мінімальні гарантії, щоб особи, дані яких зберігаються, мали достатні гарантії ефективного захисту своїх особистих даних від ризику неправильного використання. Це законодавство має, зокрема, вказувати, за яких обставин і умов міра запобіжного заходу може бути затверджена, тим самим гарантуючи, що такий захід обмежується тим, що є суто необхідним [4].

Як бачимо, вирішуючи конкретний спір, Суд встановлює правила майбутньої поведінки учасників таких відносин, фактично здійснивши так зване судове правотворення шляхом адаптування загальних правил нормативного акта до певних ситуацій. Для України в цьому контексті обов'язковими та визначальними є правозастосовні акти Європейського суду з прав людини. Власне, цей орган також здійснює певну правотворчу діяльність, трактуючи окремі положення Конвенції про захист прав людини й основоположних свобод. Передусім це стосується надання визначеності з питань, чи належить певне втручання до сфери приватного життя, а також чи порушують дії, які оскаржуються, відповідне право особи. Скажімо, у своїй практиці Суд нагадує, що зберігання інформації, що належить до особистого життя особи, підпадає під дію п. 1 ст. 8. У цьому плані підкреслюється, що термін «особисте життя» не має тлумачитись обмежено [5, п. 65].

У справі «Ротару проти Румунії» ЄСПЛ вказав, що зберігання інформації (політичної природи) належить до особистого життя і підпадає під дію п. 1 ст. 8 Конвенції. Повага до приватного життя також має включати певний ступінь дотримання права вступати і розвивати відносини з іншими людьми: крім того, немає загальної основи, яка виправдовує виключення діяльності, що має професійний чи підприємницький характер, із поняття «приватне життя» [6, п. 43]. В іншій справі Суд констатував, що утримання органами влади матеріалів справи, що містять фотографії зацікавленої особи, заведення і зберігання досьє про особу заарештованого або навіть інших суб'єктів, які були присутні під час арешту, зокрема, в рамках переслідувань за терористичні злочини, не можна вважати такими діями компетентних органів, що виходять за законні рамки розслідування терористичних злочинів [7, п. 93].

Важливе значення ЄСПЛ надає захисту даних про особу, зібраних у процесі лікування медичними установами. При цьому Суд здійснює дослідження, аби встановити, чи були мотиви, які виправдовують ці заходи, чи належать вони до справи та є достатніми, чи відповідали ці заходи законності переслідуваних цілей. Суд враховує основоположну роль права на приватність, причому інформація про здоров'я є не меншою за значимістю для здійснення права на дотримання особистого та сімейного життя, гарантованого ст. 8 Конвенції. Захист даних особистого характеру, зокрема медичних даних, має велике значення для здійснення права на повагу до особистого і сімейного життя, гарантованого ст. 8 Конвенції. Дотримання конфіденційного характеру інформації про здоров'я є істотним принципом правової системи всіх країн – учасниць Конвенції. Він важливий не тільки для захисту особистого життя від хвороб, але й для збереження довіри до лікарського персоналу і служб охорони здоров'я загалом [8, п. 41].

У справі «З. проти Фінляндії» [9], зокрема, було зазначено, що особливо негативні наслідки може мати доступ до медичної інформації під час проведення кримінального провадження. Необґрунтоване вилучення даних із медичних досьє та їх приєднання до матеріалів про розслідування, оприлюднення відомостей про стан здоров'я особистості в постанові суду може призвести до того, що людина, яка потребує медичної допомоги, відмовиться від повідомлення особистого або інтимного характеру,

необхідного для належного лікування, і навіть від звернення за такою допомогою, ставлячи під загрозу власне здоров'я, а в разі заразних хвороб – і здоров'я суспільства. Отже, внутрішнє законодавство має, таким чином, надавати гарантії запобігання поширенню або розголошенню відомостей про здоров'я людини, які не сумісні з гарантіями за ст. 8 Конвенції (п. 95).

Далі у цій справі Суд вказує, що законодавство має забезпечувати конфіденційність даних, особливо щодо захисту таємних відомостей про ВІЛ-інфікованих. Розголошення таких відомостей може суттєво впливати на їхнє особисте або сімейне життя, а також соціальне становище та професійну діяльність та піддавати їх ризику ostracizmu, ухилення від діагностики або лікування, що підриває попереджувальні зусилля суспільства із запобігання пандеміям. Інтереси захисту таємної інформації мають велику вагу під час визначення, чи було втручання пропорційне поставленій законній меті, а отже, таке втручання не може бути сумісним зі ст. 8 Конвенції, якщо воно не захищає, насамперед, публічний інтерес. Оскільки інформація про ВІЛ-інфікування людини має дуже делікатний і особистий характер, будь-які державні заходи, спрямовані на поширення або розголошення таких відомостей без згоди пацієнта, ретельно досліджуються Судом, так само як і гарантії, призначені для забезпечення ефективного захисту (п. 96). Водночас Суд допускає, що інтереси пацієнта та суспільства загалом стосовно захисту таємниці медичних відомостей можуть поступатися за значимістю інтересам розслідування злочинів та забезпечення публічності судочинства (п. 97). Що стосується питання про доступність для публіки відомостей особистого характеру, Суд вважає, що необхідно залишити національній владі широке поле розсуду для встановлення справедливого балансу між інтересами гласності судочинства, з одного боку, та інтересами сторони або третьої особи в збереженні таємниці таких відомостей, з іншого боку. Межі такого розсуду будуть залежати від таких факторів, як природа і важливість інтересів і ступінь втручання (п. 99).

Європейський суд із прав людини, як провідна правозастосовна інституція, неодноразово розглядав питання дотримання балансу між правами особи на приватність та свободу вираження поглядів. Наприклад, у рішенні Європейського суду з прав людини у справі «Фон Ганновер проти Німеччини» [10] вирішувався спір щодо поширення принципів свободи вираження поглядів на опублікування фотографій та захисту прав і репутації осіб, яких без їхньої згоди фотографують. Суд вважав, що вирішальним чинником для урівноваження захисту приватного життя та свободи вираження поглядів має бути вирішення питання, якою мірою опубліковані фотографії та статті сприяли обговоренню, що викликало загальний інтерес. У справі, що розглядалася, фотографії зображали Кароліну фон Ганновер в її повсякденному житті, отже, під час діяльності суто приватного характеру. У зв'язку з цим Суд взяв до уваги обставини, за яких було зроблено знімки: без відома чи згоди заявниці, а подеколи таємно. Цілком зрозуміло, що вони не були зроблені з метою сприяння обговоренню, яке становило загальний інтерес, бо заявниця не здійснювала жодних офіційних повноважень, а фотографії та статті були пов'язані виключно з подробицями її приватного життя (п. 68). При цьому Суд взяв до уваги, що відбувалося поширення не «ідей», а зображень, які містять дуже особисту, навіть інтимну «інформацію» про особу. Крім того, фотографії, які з'являлись у таблоїдах, часто були зроблені в атмосфері наполегливого домагання, яке викликало в цієї особи сильне відчуття вторгнення в її приватне життя чи навіть переслідування. Крім того, тим часом як громадськість має право на інформацію, у тому числі за особливих обставин, стосовно приватного життя публічних осіб, такого права не було у цій справі. Отже, публічний інтерес, на думку Суду, мав підпорядковуватися праву заявниці на ефективний захист її приватного життя (п.п. 73, 74).

Водночас право на охорону приватного життя не є безмежним. За правилом ч. 2 ст. 8 Конвенції, воно може бути обмеженим, коли втручання здійснюється згідно із законом і є необхідним у демократичному суспільстві в інтересах національної та громадської безпеки чи економічного добробуту країни, з метою запобігання заворушенням чи злочинам, захисту здоров'я чи моралі або захисту прав і свобод інших

осіб. Отже, досить важливими є ті критерії, які дають змогу визначити межі правомірності такого втручання. Позаяк вони не встановлені нормативно (та це, в принципі, неможливо зробити), відповідна оцінка надається шляхом прецедентного правозастосування у конкретних справах, що їх розглядає ЄСПЛ. Під час розгляду справ про правомірність такого втручання Суд напрацював єдиний підхід, який ґрунтується на тому, що воно суперечить ст. 8 Конвенції, якщо здійснюється не «згідно із законом», не має легітимної мети, а також не є «необхідним у демократичному суспільстві» задля досягнення цієї цілі [11, п. 84; 12, п. 28]. Показовою у цьому сенсі може бути справа «Копленд проти Сполученого Королівства». Аналізуючи законність втручання, Суд зазначив, що у його практиці усталеною є позиція, згідно з якою термін «відповідно до закону» означає, що має бути засіб юридичного захисту у національному законодавстві для усунення свавільних втручань державних органів у право, що охороняється ч. 1 ст. 8 Конвенції. Це тим більше стосується сфери відстеження інформації з огляду на брак громадського контролю та ризик зловживання владою. Цей термін не лише вимагає відповідності втручання національному законодавству, але й стосується якості закону, який має відповідати принципу верховенства права (п.п. 45, 46). Відповідно, оскільки на момент подій у справі заявниці був відсутній національний закон, котрий би урегулював діяльність із відстеження, втручання у право заявниці у цій справі не здійснювалося «відповідно до закону», як того вимагає ч. 2 ст. 8 Конвенції. Таким чином, з огляду на вищезазначене мало місце порушення ст. 8 Конвенції [13, п. 48–49].

Втім навіть тоді, коли є законна підстава для втручання в персональні дані особи шляхом їх обробки без згоди суб'єкта, воно може бути визнано таким, що суперечить припису ст. 8 Конвенції. Адже для правомірності втручання має бути встановлено факт пріоритету суспільного інтересу над інтересом суб'єкта даних. У справі «Л.Х. проти Латвії», що розглядалася Європейським судом із прав людини 29 квітня 2014 р. щодо правомірності збору інформації контролюючим органом МАДЕККІ з метою оцінки якості наданої пацієнту медичної допомоги лікарнею Цесиса, попри наявність правової підстави для обробки персональних даних заявниці, було встановлено відсутність легітимної мети збору цих відомостей. Адже збір медичних даних відбувався через сім років після надання медичних послуг, що, на переконання Суду, не може вважатися необхідним для медичного лікування або адміністрування послуг з охорони здоров'я. При цьому Суд встановив, що обсяг зібраних даних був надмірним і це не враховувало інтересів пацієнта [14, п. 58–60].

Питання необхідності заходів щодо втручання у демократичному суспільстві також набули системності в оцінках ЄСПЛ. Суд у вирішенні питання, чи було розкриття «необхідним в демократичному суспільстві», розглядає з урахуванням справи загалом причини, які були виправдані для розкриття інформації, їхню «актуальність» та «достатність», чи були ці заходи пропорційними законним цілям, які переслідувалися. У справах, що стосуються розголошення персональних даних, Суд має також встановити межі компетенції національних органів влади задля досягнення справедливого балансу між відповідними суперечливими державними та приватними інтересами [15, п. 76, 77]. У цій справі з огляду на те, що розкриття індивідуальної інформації про відеоспостереження не супроводжувалося достатніми гарантіями запобігання розголосу, що суперечать гарантіям поваги для приватного життя заявника, які містить ст. 8 Конвенції, таке розкриття було непропорційним та, отже, не виправданим втручанням у його приватне життя (п. 87).

За результатами проведеного аналітичного дослідження можемо сформулювати висновки. Право на охорону і захист приватності, включаючи повагу до персональних даних особи, має бути гарантоване у будь-якій демократичній країні. Власне рівень свободи суспільства і кожного окремого його члена визначається гуманністю та справедливістю відносин держави та її інституцій стосовно забезпечення незалежності приватного життя, інформаційної безпеки людини. Україна, як суб'єкт міжнародних відносин, мусить дотримуватися встановлених європейською спільнотою правил обробки конфіденційної інформації про особу. Для цього має бути напрацьоване

відповідне законодавство в цій сфері та на базі належної оцінки позитивного досвіду провідних країн і міждержавних організацій удосконалена правозастосовна практика. Щоб не винаходити велосипед знову, вважаємо, варто скористатися усталеними та ефективними критеріями законності обробки персональних даних, що тривалий час застосовуються в практиці європейських судових інституцій.

Список використаних джерел:

1. Иванский В.П. Правовое регулирование персональных данных в законодательстве зарубежных государств. Вестник РУДН. Серия: Юридические науки. 2012. № 1. С. 156–168.
2. Рішення Конституційного Суду України у справі щодо офіційного тлумачення статей 3, 23, 31, 47, 48 Закону України «Про інформацію» та статті 12 Закону України «Про прокуратуру» № 5-зп від 30 жовтня 1997 р. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v005p710-97>.
3. Case C-553/07, College van burgemeester en wethouders van Rotterdam v. M.E.E. Rijkeboer, 7 May 2009. URL: <http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=74028&pageIndex=0&doclang=en&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=168042>
4. Cases C 203/15 and C 698/15, 21 December 2016. URL: <http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=186492&pageIndex=0&doclang=en&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=175252>
5. Рішення ЄСПЛ від 16 лютого 2000 р. у справі «Аманн проти Швейцарії» (Amann v. Switzerland), заява № 27798/95. URL: <https://www.legal-tools.org/doc/6e49ed/pdf/>.
6. Рішення ЄСПЛ від 4 травня 2000 р. у справі «Ротару проти Румунії» (Rotaru v. Romania), заява № 28341/95. URL: <https://ru.scribd.com/document/368496084/Case-of-Rotaru-v-Romania>
7. Рішення ЄСПЛ від 17 березня 1993 р. у справі «Маргарет Мюррей та інші проти Сполученого Королівства» (Margaret Murray et al v. UK), заява № 14310/88. URL: <https://madden-finucane.com/.../margaret-thomas-mark-alan>.
8. Рішення ЄСПЛ від 27 серпня 1997 р. у справі «Б.С. проти Швеції» (M.S. v. Sweden), заява № 20837/92. URL: <https://swarb.co.uk/ms-v-sweden-echr-27-aug-1997/>
9. Рішення ЄСПЛ від 25 лютого 1997 р. у справі «З. проти Фінляндії» (Z v. Finland), заява № 22009/93. URL: <http://www.staff.uni-mainz.de/kebert/Entscheidungen/EGMR%20Z%20v%20Finland.pdf>
10. Рішення ЄСПЛ від 24 червня 2004 р. (остаточне від 24 вересня 2004 р.) у справі «Ганновер проти Німеччини» (Hannover v. Germany), заява N 59320/00. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/980_324
11. Рішення ЄСПЛ від 25 березня 1983 р. у справі «Сільвер та інші проти Сполученого Королівства» (Silver and Others v. the United Kingdom) п. 84. Заява № 6205/73. URL: <https://www.legal-tools.org/doc/98f52e/pdf/>
12. Рішення ЄСПЛ від 21 жовтня 1996 р. у справі «Калоджеро Діана проти Італії» (Calogero Diana v. Italy). Заява № 15211/89. п. 28. URL: http://www.hrcr.org/safrica/administrative_justice/calogera_italy.html
13. Рішення ЄСПЛ від 3 квітня 2007 р. у справі «Копланд проти Сполученого Королівства» (Copland v. the United Kingdom), заява № 62617/00. URL: <https://hudoc.echr.coe.int/app/conversion/pdf/?library=ECHR&id=001>.
14. Рішення ЄСПЛ від 29 квітня 2014 р. у справі «Л.Н. проти Латвії» (L.N. v. Latvia), заява № 52019/07. URL: <http://www.5rb.com/wp-content/uploads/2014/05/L.N.-v-Latvia.pdf>
15. Рішення ЄСПЛ від 28 січня 2003 р. (остаточне від 28 квітня 2003 р.) у справі «Пек проти Сполученого Королівства» (Peck v. the United Kingdom), заява № 44647/98. URL: <http://www.5rb.com/case/peck-v-united-kingdom/>.